

Comitè de Seguretat i Salut

L'ésser humà, igual que els altres éssers vius, està integrat dins la naturalesa, i interactua amb el medi ambient.

Una part del medi ambient en què hi ha persones és l'entorn de treball. Si empitjoren les condicions ambientals i es produeix una malaltia, és possible que es tracti d'una malaltia professional, originada per unes condicions de treball inadequades.

Les condicions de treball són el conjunt de variables físiques, químiques i biològiques de l'entorn en què treballem.

La disciplina que estudia, valora i modifica el medi físic, químic i biològic, per prevenir l'aparició de malalties professionals és la *higiene industrial*. Podem definir-la com una tècnica de prevenció, no mèdica, que actua sobre l'ambient i sobre les condicions de treball, amb l'objectiu d'eliminar o corregir els factors de risc (que en aquest cas s'anomenen *agents contaminants*) que poden perjudicar la salut o crear algun malestar significatiu entre els treballadors o els ciutadans de la comunitat.

La higiene industrial garanteix la millora de les condicions de treball

Un *agent contaminant* és, des d'un punt de vista ampli, un producte químic, una energia o un ésser viu present en un medi que, en quantitat o concentració suficient, pot afectar la salut de les persones que hi entrin en contacte. Segons que es tracti d'un producte químic, una energia o un ésser viu, hem de classificar els contaminants en químics, físics o biològics.

La higiene industrial aplicada al lloc de treball segueix un procediment d'actuació basat en una seqüència lògica:

1. *Identifica* el contaminant o els contaminants dels llocs de treball.
2. *Valora* el nivell de risc: mesura la quantitat de contaminant, el temps d'exposició del treballador i la dosi que en rep; aquestes dades es comparen amb uns valors de referència, que són els nivells per sota dels quals no s'esperen efectes negatius per a la salut.
3. *Proposa*, d'acord amb la valoració efectuada, les mesures correctores adients.

HIGIENE INDUSTRIAL I:

Qui està exposat a contaminants químics?

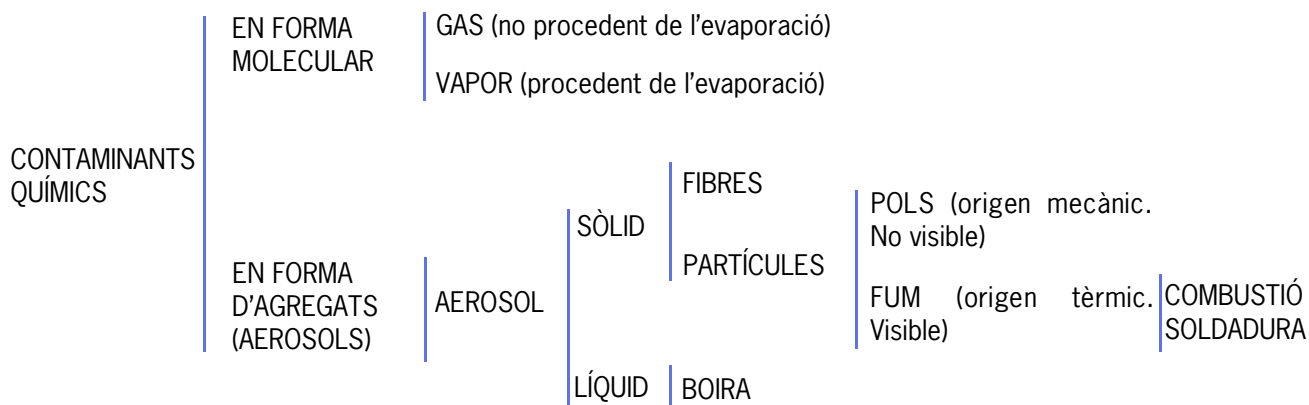

- Qualsevol persona que manipuli productes químics: personal de laboratoris, tallers, sales d'esterilització, sales de dissecció, eliminació de residus, treballs de neteja, etc.
- Altres treballadors exposats a contaminants químics: personal de reprografia, personal d'oficines (fotocopiadores, aire condicionat, calefacció, impressores làser, etc.).
- Tots els qui estan a prop d'on es manipulen productes químics.

Què són els contaminants químics?

Els contaminants químics són aquells que estan constituïts per matèria orgànica o inorgànica, natural o sintètica, inerta, és a dir, sense vida.

Segons el seu estat físic, els contaminants químics es classifiquen en:

Qualsevol substància química pot produir danys al cos humà si aquest n'absorbeix una quantitat suficient

Hi ha substàncies menys tòxiques que d'altres; per tant, es necessita una quantitat més gran de producte perquè sigui nociu.

La quantitat de substància absorbida per l'organisme s'anomena *dosi*.

El dany que una substància tòxica pot produir en un organisme depèn de la dosi i del temps que triga a administrar-se aquesta dosi.

CONTAMINANTS QUÍMICS

Quines són les vies d'entrada de les substàncies químiques a l'organisme?

Les substàncies químiques presents en l'ambient de treball poden ser absorbides per quatre vies d'entrada:

- **Via respiratòria o per inhalació:** és la més freqüent des del punt de vista de la higiene industrial. Totes les substàncies químiques que es troben en forma de gasos, vapors, fums, pols, fibres, etc. poden ser arrossegades pel corrent d'aire del procés respiratori, i des d'aquí passar als pulmons i al corrent sanguini, segons la seva grandària.
- **Via dèrmica o cutània:** algunes de les substàncies químiques que entren en contacte amb la pell la poden traspasar, unes amb més facilitat que d'altres, i arribar a la sang, des d'on es distribueixen per tot l'organisme. La roba impregnada d'alguna substància química facilita l'absorció per via dèrmica.
- **Via digestiva:** la ingestió involuntària de substàncies químiques sol anar associada a pràctiques o costums poc higiènics, com per exemple fumar, menjar o beure al lloc de treball, o no rentar-se les mans abans d'abandonar el lloc de treball.
- **Via parenteral:** és la inoculació directa del contaminant químic a l'organisme. Sol ser accidental. Es pot produir en el cas que es tinguin ferides a la pell o quan es manipulin objectes tallants.

Mesures preventives

Les mesures preventives han d'eliminar o reduir el risc i aconseguir unes condicions de treball adequades

Nivells d'actuació:	Accions possibles:
Accions sobre el focus contaminant	Eliminar o substituir productes Seleccionar equipaments i dissenys adequats Modificar el procés productiu Instal·lar sistemes d'extracció localitzada
Accions sobre el mitjà de propagació del contaminant	Instal·lar sistemes de ventilació general Mantenir adequadament les instal·lacions Mantenir l'ordre i la neteja dels llocs de treball Instal·lar sistemes automàtics de detecció i alarma Separar el focus emissor de les persones
Accions sobre l'individu	Disminuir el temps d'exposició Emprar equips de protecció individual Proporcionar la informació i la formació adequades al lloc de treball

OFICINA DE SEGURETAT, SALUT I MEDI AMBIENT (OSSMA)

Què és

L'Oficina de Seguretat, Salut i Medi Ambient (OSSMA) neix per acord de la Junta de Govern en data 16 de maig de 1998 amb l'objectiu de dotar la Universitat de Barcelona d'una estructura tècnica organitzativa dedicada a la prevenció dels riscos laborals i a la política de medi ambient, i es va inaugurar oficialment el 5 de juny de 1998.

En el procés de gestació d'aquesta Oficina s'han optimitzat els recursos humans ja disponibles, aglutinant i coordinant el personal de la UB que ja estava treballant en línies relacionades amb l'objectiu indicat més amunt.

Aquesta Oficina depèn funcionalment del delegat del rector per a la Seguretat, Salut i Medi Ambient, i orgànicament de la Direcció Tècnica de Recursos Humans.

L'estructura organitzativa de l'Oficina es configura en quatre unitats:

- Unitat de Formació, Comunicació i Documentació
- Unitat de Radioprotecció
- Unitat de Medi Ambient
- Servei de Prevenció, amb tres àrees:
 - Seguretat Laboral
 - Ergonomia i Psicosociologia
 - Higiene Industrial i Salut Laboral

Les Unitats que configuren l'OSSMA tenen una connexió amb el Comitè de Seguretat i Salut de la UB a través de les subcomissions que aquest pugui establir.

Què fa

Entre d'altres, les funcions de l'OSSMA són:

- Assessorar els departaments, unitats i serveis de la UB sobre tots els temes relatius a seguretat i salut laboral, interpretant i divulgant la legislació corresponent; aquest assessorament també és extensiu a tots els treballadors, ja sigui individualment o col·lectivament a través dels seus representants legals.
- Redactar i mantenir la normativa de prevenció de la UB.
- Coordinar les actuacions preventives en relació amb la salut laboral del personal de la UB.
- Efectuar serveis de control ambiental als edificis, instal·lacions i llocs de treball de la UB.
- Proporcionar cursos de formació en tots els camps de prevenció de riscos laborals.
- Mantenir un servei de documentació en temes relacionats amb la prevenció de riscos laborals, medi ambient i la protecció radiològica.
- Assessorar en la gestió adequada dels residus generats per la UB.
- Investigar i informar dels accidents i situacions de risc detectats a la UB.
- Supervisar les revisions periòdiques dels mitjans de protecció contra incendis i altres mitjans de protecció.
- Controlar el funcionament de les instal·lacions radioactives.
- Portar a terme les visites i verificacions de seguretat a la UB.
- Verificar que els contractes i subcontractes de la UB compleixin les normes de seguretat, salut i medi ambient establertes per la UB i garantir el coneixement d'aquestes empreses dels riscos dels llocs on treballen.

OSSMA
OFICINA DE SEGURETAT, SALUT I MEDIAMBIENT
C. Adolf Florensa, s/n. 08028 Barcelona. (Antic aulari de Psicologia)
Tel. 93 448 26 00
Fax 93 440 98 99
E-mail ossma@org.ossma.ub.es

Bústia

Tots els membres de la comunitat universitària esteu convidats a enviar suggeriments o a col·laborar amb els grups de treball establerts per tal de desenvolupar els temes de seguretat i salut laboral en tot l'àmbit de la nostra institució.

Podreu adreçar-vos-hi mitjançant fax (93 448 26 00) o correu electrònic (ossma@org.ossma.ub.es) o bé contactant directament amb membres del Comitè de Seguretat i Salut.